

Den 7. juli 2000 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 8. februar 2000 af Arresthuset i Esbjerg. I rapporten bad jeg arresthuset og Direktoratet for Kriminalforsorgen om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog i den anledning udtalelser af 31. august 2000, 14. september 2000 og 31. januar 2001 fra henholdsvis Arresthuset i Esbjerg, Politimesteren i Esbjerg – i sin egenskab af arrestinspektør – og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Den 4. juli 2001 afgav jeg opfølgingsrapport (nr. 1) hvori jeg stillede nogle spørgsmål mv.

Jeg modtog herefter en udtalelse af 19. juli 2001 fra Politimesteren i Esbjerg og en udtalelse af 6. september 2001 fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad pkt. 2.3.7. Bibliotek

Det fulgte af arresthusets oplysninger at de indsatte i arresthuset med den praktiserede ordning var afskåret fra adgang til arresthusets bibliotek og kun havde adgang til en bogkasse. På denne baggrund bad jeg arresthuset om at uddybe sin udtalelse om at denne måde var den bedste at afvikle bibliotekstilbudet på. Jeg bad endvidere direktoratet om udtrykkeligt at tage stilling til det som arresthuset havde anført.

Arresthuset har oplyst at biblioteksordningen på ny har været overvejet, og at det er blevet besluttet at ændre den hidtidige praksis således at de indsatte fremover bliver tilbudt bogudlån direkte fra arresthusets bibliotek.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har anført at de indsatte i Arresthuset i Esbjerg hermed får samme mulighed for direkte bogudlån som indsatte i landets øvrige arresthuse.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad pkt. 6.7. Fællesskab

Vedrørende den tidligere nævnte generelle sag om fællesskab som verserer i direktoratet, har direktoratet oplyst over for mig at der den 7. august 2001 har været afholdt møde med organisationerne om en indstilling fra direktoratets arbejdsgruppe om fælles retningslinjer for fællesskab i arresthusene. Direktoratet har den 14. august 2001 orienteret mig om at det er direktoratets hensigt at orientere om de endelige regler om fællesskab i arresthusene på arrestforvarermødet i oktober 2001.

Under henvisning til at der også vedrørende fællesskab inden for kort tid foreligger nye regler, foretager jeg mig ikke mere i forhold til min inspektion af Arresthuset i Esbjerg vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 6.9. Talsmandsordning

På baggrund af at arresthusets opslag alene omhandler de organisatoriske rammer for samtaler på de indsattes initiativ – og idet jeg samtidig henviste til det begrænsede fællesskab i arresthuset – bad

jeg arresthuset om oplysning om hvorledes bestemmelsen i Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 15. marts 1978 § 3 administreres.

Arresthuset har oplyst at arresthuset, som tidligere anført, på de enkelte etager ved opslag har informeret om de indsattes adgang til ved samtaler med arresthusets ledelse at øve indflydelse på forholdene i arresthuset. Arresthuset har endvidere oplyst at de indsatte ikke har fremsat ønske om samtaler mellem ledelsen og grupper af indsatte. Arresthuset har derfor ikke taget initiativ til afholdelse af sådanne møder, idet arresthuset ikke har skønnet at der var behov herfor. Endelig har arresthuset oplyst at opslaget er taget ned eftersom der er udarbejdet en ny husorden i forbindelse med straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden (den 1. juli 2001).

Direktoratet for Kriminalforsorgen har bemærket at der i institutioner hvor fællesskabet kun i begrænset omfang er gennemført, lejlighedsvis skal afholdes møde med grupper af indsatte der har adgang til fællesskab, jf. cirkulærets § 3. Direktoratet har oplyst at direktoratet på den baggrund har meddelt arresthuset at arresthuset lejlighedsvis burde have taget initiativ til afholdelse af møder med indsatte.

Som anført af arresthuset er der kommet nye regler på dette område med straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden.

Jeg er enig med direktoratet i at arresthuset lejlighedsvis burde have taget initiativ til afholdelse af møder. Da direktoratet har gjort arresthuset bekendt med sin opfattelse, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål udover at bede arresthuset om at sende mig et eksemplar af den nye husorden.

Ad pkt. 8.1.12. Konfiskation

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvilket retligt grundlag – udover straffelovens § 47, stk. 3 – arresthuset havde haft for konfiskation og destruktion af en halv flaske snaps (sagen i forhørsprotokol nr. 40). Jeg sigtede hermed til at husordenen ikke indeholder bestemmelser om de indsattes besiddelse af spiritus, og til at arresthuset ifølge det materiale som jeg har modtaget, ikke har udarbejdet et regulativ om ulovlige effekter.

Arresthuset har oplyst at arresthuset har anset det for indlysende at det ikke er tilladt for en indsat at indsmugle alkohol i et arresthus. Arresthuset har imidlertid for en ordens skyld i den nye husorden indsat en særlig bestemmelse hvorefter indsmugling, besiddelse, tilvirkning, indtagelse, salg eller videregivelse af bl.a. alkoholiske drikke ikke er tilladt.

Direktoratet har i udtalelsen af 6. september 2001 anført følgende:

”Direktoratet kan oplyse, at det fremgår af § 5 i cirkulære af 17. december 1980 om de indsattes adgang til udlevering af egne effekter, hvilke effekter der er omfattet af den almindelige udleveringsadgang. Effekter, der er omfattet af bestemmelsen, tillades udleveret i institutionen.

Alkohol er ikke omfattet af den almindelige udleveringsadgang.

På denne baggrund finder direktoratet, at den pågældende flaske snaps var forsøgt ulovligt indført i institutionen.”

Efter straffelovens § 47, stk. 3, kan der foretages konfiskation af genstande som en person som udstår frihedsstraf, er i besiddelse af. Denne foranstaltning – som i en vis forstand kan sidestilles med straf, og som ikke er hjemlet over for varetægtsarrestanter – forudsætter dog at genstandene er ulovligt indført, erhvervet eller tilvirket i anstalten. En tilsvarende bestemmelse fremgår nu af straffuldbyrdelseslovens kapitel 11 om disciplinærstraf, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb (§ 73, stk. 1).

I den nugældende genstandsbekendtgørelse (Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 370 af 17. maj 2001 med ikrafttræden den 1. juli 2001) er alkohol – i modsætning til det gamle effektcirkulære – udtrykkeligt opregnet, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 3. Under henvisning hertil og idet jeg samtidig har noteret mig arresthusets oplysninger om den nye husorden i denne forbindelse, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 8.4.2. Sikringscelleanbringelse – lokal instruks

Jeg bad arresthuset og direktoratet om udtalelser om hvorvidt instruksens om anvendelse af sikringscelle indeholder tilstrækkelige retningslinjer om placeringen af ansvaret for reglernes overholdelse.

Jeg bad endvidere om udtalelser om hvorvidt instruksens pkt. 11 er i overensstemmelse med cirkulærets udgangspunkt (§ 11, 1. punktum) hvorefter bestemmelse om anvendelse af sikringscelle som udgangspunkt træffes af anstaltens vagthavende leder/arrestforvareren.

Arresthuset har oplyst at en ny lokal instruks om anbringelse i sikringscelle er ved at blive udarbejdet dels i anledning af inspektionssagen, dels som led i udmøntningen af reglerne i den nye straf-fuldbyrdslov. Arresthuset har endvidere oplyst at instruksens vil indeholde nærmere regler for hvem der er bemyndiget til at træffe bestemmelse om sikringscelleanbringelse, og dermed for hvem der skal underrettes hvis anbringelsen er besluttet af en anden funktionær i medfør af § 2, stk. 2, i Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 384 af 17. maj 2001.

Arresthuset har endvidere, til det som jeg har anført i opfølgingsrapportens pkt. 8.4.9. om lægetilsyn i forbindelse med sikringscelleanbringelse, oplyst at den nye instruks om sikringscelleanbringelse vil blive fremsendt så snart den foreligger i en ny og endelig udgave.

Direktoratet har oplyst at direktoratet er enig med arresthuset i at der er behov for en præcisering af instruksens formulering vedrørende kompetenceforholdene i forbindelse med anbringelse i sikringscelle. Dermed er der også behov for revision af den lokale instruks på det pågældende område.

Efter § 2, stk. 1, i direktoratets bekendtgørelse om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse træffes bestemmelsen om anvendelse af sikringsmidler og ophør af disse foranstaltninger af institutionens leder eller den der bemyndiges dertil. Efter § 2, stk. 2, skal den efter stk. 1 kompetente person underrettes om det passerede så hurtigt som muligt, hvis bestemmelsen om anvendelse af sikringsmidler er truffet af den tilstedeværende funktionær fordi forholdene i det enkelte tilfælde har gjort det nødvendigt.

Også på dette område er der med straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden kommet nye regler. Jeg tager det oplyste til efterretning, og jeg foretager mig ikke mere vedrørende disse spørgsmål. Jeg har noteret mig at jeg vil få tilsendt et eksemplar af instruksen når den foreligger i en ny og endelig udgave.

Jeg udtalte i min opfølgingsrapport (nr. 1) af 4. juli 2001 at angivelsen af et tidsmæssigt maksimum for tilkaldelse af læge i arresthusets instruks om anbringelse i sikringscelle efter min opfattelse er egnet til at afsvække det skærpede tidsmæssige krav for tilkaldelse af en læge som direktoratets cirkulære indeholder ("tilkaldes omgående").

Jeg bad under henvisning til det anførte arresthuset og direktoratet om udtalelser om hvorvidt der bør være et tidsmæssigt maksimum i instruks.

Arresthuset har oplyst at bemærkningen ("max. 10 min.") vil udgå i den reviderede instruks. Arresthuset har endvidere bemærket at angivelsen af det tidsmæssige maksimum for tilkaldelse af læge har været ment som en understregning af det afgørende i at lægen tilkaldes omgående.

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets oplysning om at bemærkningen vil udgå i den reviderede instruks. Også direktoratet har oplyst at jeg vil blive underrettet når instruksen er revideret.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere på dette punkt.

Ad pkt. 8.4.9. Lægetilsyn i forbindelse med sikringscelleanbringelse

Som jeg har anført i min opfølgingsrapport af 4. juli 2001, har politimesteren i forbindelse med opfølgningen af min inspektion af detentionen i Esbjerg oplyst at han ikke havde nogen mulighed for (nu) at tilvejebringe en anden procedure end den eksisterende (som i realiteten er en aftale med en enkelt læge). Politimesteren oplyste dog samtidig at han såfremt der skete forringelser i den lægelige betjening således at det lægelige tilsyn med detentionsanbragte ikke længere fungerede tilfredsstillende, på ny ville forsøge at opnå aftaler med andre læger, herunder eventuelt med embedslægeinstitutionen i Ribe Amt.

Direktoratet oplyste forud for min opfølgingsrapport af 4. juli 2001 (vedrørende inspektionen af Arresthuset i Esbjerg) at direktoratet havde bedt arrestinspektøren om at gennemgå de seneste rapporter om sikringscelleanbringelse. Direktoratet oplyste endvidere at have bedt arrestinspektøren om i lyset af resultatet af gennemgangen i fornødent omfang at søge at indgå aftaler med lokale læger. Direktoratet oplyste endelig at have bedt om at blive holdt underrettet om arrestinspektørens initiativer på området.

Jeg bad direktoratet om at underrette mig om resultatet af den nævnte gennemgang og om resultatet af arrestinspektørens overvejelser og initiativer som følge heraf.

Politimesteren i Esbjerg har oplyst at have gennemgået rapporterne vedrørende sikringscelleanbringelse for årene 1998-2000 (i alt 17 anbringelser). Politimesteren har oplyst at det normale er at der

forløber mellem en og to timer fra tilkald af læge til tilsynet finder sted (i et enkelt tilfælde 4 timer og 15 minutter). Politimesteren har endvidere oplyst at arresthuslægen på foranledning af arrestforvareren har drøftet sagen med formanden for vagtlægerne. Resultatet har været at det ikke er muligt at opnå en ordening der kan sikre en hurtigere betjening af arresthuset på dette område. Politimesteren har oplyst at have taget dette til efterretning, men har samtidig oplyst at han agter at følge området nøje og vil tage spørgsmålet op igen over for arresthuslægen og vagtlægerne ved passende lejlighed.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst at direktoratet på baggrund af det som arrestinspektøren har oplyst, vil anmode arrestinspektøren om i samarbejde med arresthuslægen at søge at indgå aftaler med andre lokale læger. Direktoratet har desuden oplyst at direktoratet vil bede om at blive holdt underrettet om arrestinspektørens initiativer på området.

Jeg tager det som direktoratet har oplyst til efterretning. Jeg går ud fra at direktoratet nu har anmodet arrestinspektøren om i samarbejde med arresthuslægen at søge at indgå aftaler med andre lokale læger og tillige har bedt om underretning om arrestinspektørens initiativer på området.

Jeg foretager mig ikke mere på dette punkt vedrørende inspektionen af Arresthuset i Esbjerg, udover at pege på den yderligere mulighed for indgåelse af aftaler som Politimesteren i Esbjerg i forbindelse med min inspektion af detentionen i Esbjerg har været inde på (embedslægeinstitutionen i Ribe Amt).

Jeg har fortsat ikke modtaget underretning om resultatet af Justitsministeriets henvendelse til Sundhedsministeriet og til Politimesteren i Helsingør om de tilsvarende problemer med tilstrækkeligt hurtige lægetilsyn i detentionerne. Jeg bemærker dog i den forbindelse at Rigspolitichefen i sit folgebrev af 28. juni 2001 i forbindelse med udsendelsen af den ny detentionskundgørelse (kundgørelse II, nr. 55 af 27. juni 2001) – hvormed lægetilsyn blev gjort obligatorisk – har opfordret politikredse som mod forventning skulle få problemer med at skabe et effektivt lægetilsyn med detentionsanbragte, til at rette henvendelse til Rigspolitiets Administrationsafdeling. Jeg bemærker endvi-

dere at Rigspolitechefen i sin indstilling af 28. juni 2001 til Justitsministeriet om ikrafttrædelsestidspunktet for den nye detentionskundgørelse har oplyst at Praktiserende Lægers Organisation på et møde den 3. april 2001 har givet udtryk for at organisationen vil søge at medvirke til at sikre et lægetilsyn med de detentionsanbragte. Rigspolitechefen har i samme indstilling endvidere oplyst at Den Almindelige Danske Lægeforening på et møde den 28. maj 2001 har tilkendegivet at foreningen vil udfærdige et indlæg i Ugeskrift for Læger hvori der redegøres for den nye ordning om lægetilsyn med detentionsanbragte og peges på at det er en vigtig funktion som lægeforeningen håber at lægerne vil påtage sig.

Ad pkt. 9. Opfølgning

Jeg har under pkt. 6.9. bedt arresthuset sende mig et eksemplar af den nye husorden, og jeg har under pkt. 8.4.2. noteret mig at jeg vil modtage et eksemplar af den lokale instruks om anbringelse i sikringscelle når den foreligger i en ny og endelig udgave.

Bortset herfra betragter jeg hermed inspektionssagen som afsluttet.

Ad pkt. 10. Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til arresthuset, politimesteren, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Inspektionschef
Lennart Frandsen

